

léto namenjenih 600 gold. sa naprej na tri léta le v darila sa nar boljshi bike domazhiga plemena, sa vfaziga po 50 gold. obrniti. *)

De bo ta premilostljivi fklep dopolnjen, se to le pové in ukashe:

1) Namén te spreminjene delitve je, desheli vfako léto ene posébnó dobre bike sa rabo dati, in kér je per shivinski reji na dobrih biki narvezh leshezhe, domazho rejo shivine s tem perpomozhkam povsdigniti. Tedaj ne bo sanaprej sa telize nobenih daril.

2) Mészá Velkitravna tega léta se bo perva, in vselej v tem mészá v posnejih letih létna delitev sgodila.

3) Kér je darilo sa posébnó lepiga bika domazhiga plemena na 50 goldinarjev v frebru djano, jih tedej na léto dvanajst sa zelo deshelo pride.

4) Kér se fhtevilo daril ne more pomnoshiti, se bo po permérjenim redu v eni velki fofeski k vezhimu le sa eniga bika podelilo.

5) Dnevi in kraji sa delitev daril od z. k. krefij v edinosti kmetijske drushbe postavljeni, bodo kakor dosdej v vsh velzih foféskah po desheli s ozhitnim oklizam fléhernimu na snanje dani.

6. Delitev daril se bo vprizho krefijskiga poglavarja, ali k temu poslaniga komisarja, kantonfka komisarja, k temu od kmetijske drushbe odlozenih treh tovarshév in fofeskinih velzih in malih spravnikov ali shupanov také godila, de kmetijske drushbe tovarshi, ki so te rezhi umni, shivino ogledajo, in po vezhim fhtevilu glasov vrédnost darila obsodijo. Per enakih sadevah imajo ifkavzi darila is tiste fofeske, sa ktero je delitev oklizana, prednost.

7) Namen te nove delitve daril je ta, le refnizhno rabo, to je, brejatve posébnó lepiga bika plazhati; te darila so tedej darila spolneniga dela, in tedej bo lastniku bika, kateri je sposnan darila vreden, darilo nar pred le s komisijskim pismam sagotovljeno, s denarjem se mu bo pa posneji in fhe le po tem plazhalo, kader lastnik prav sprizha, de je imel bika ze le dve léti po postavi sa brejatvev (pleme). Darilno plazhilo s denarji, kateri se v kraji delitve kantonski gosposki med tem hraniti dajo, se pa také sgodi, de njih polovizo, to je 25 goldinarjev po pretezhenim pervim létu, drugo polovizo pa po pretezhenim drugim létu od tiste kantonske gosposke plazhano dobojo.

8) Sa postavno in posébnó tudi sa nebresmerno pufhanje bika h kravam in sa njega potrebno ofkerbovanje in fsheshbo naj po pretezhenim pervim in drugim letu sgorej imenovani tovarshi kmetijske drushbe v edinosti s fofeskinimi moshmi kantonski gosposki sprizhanje dajo, ktera bo po tem postavljene darilne snefke v povedanih obéh zhafih shivinzhetovimu lastniku plazhala.

Zhe pa plazhilo darila po pretezhenim pervim ali drugim létu vterjeni pomifteki vstavljajo, naj tovarshi kmetijske drushbe to kantonski gosposki, in ob enim tudi z. k. kmetijski drushbi sglafijo, de se po tem rasfodi.

9) Kér se per ti novi delitvi daril posébnó na to gleda, prav lepe in terdne bike dobiti in jih sa pleme fofeskam prepustiti, ni nikogar, kteriga flanu si bodi, od ifkatve darila odverniti, in tedej samorejo tako darilo ne le kmetje, ampak tudi ze le fofeske sadobiti, ako posébnó lepiga bika imajo, in

ga sa splofshno pleme prepusté. Le famo, ko bi bila dva enako darila vrédna bika perpeljana, naj lastniku tistiga, kteriga reja je téshej flala, darilo sposnajo; ob tazih pergodkih naj tedaj kmet pred grajshkam i. t. d. predstvo ali perboljshék ima.

(Konez sledí.)

Šofekan fhpeh ali sasko, v déshah dobro ohraniti.

(Dober svet sa hifhne gospodinje.)

Safka se grosno rada v déshah fkasí in flab duh dóbí, posébnó v samoklih f-hrambah; pri dogah sazhne rumena, plava, selená ali zlo zherna prihajati in od tod vfa flab duh dóbí, kar shalto imenujejo. Od kod to pride? od tod, kér pri dogah fhpeh (flanina) ni sadofti flazhen; flazhen pa sató ni sadofti, kér so déshe spod fhirji, kakor pri verhu. Zhe se saska bolj vkupej flazhi, bolj per dogah odjenjuje, in bolj gré v désho srak ali luft in sabelo fkasí, také de jo morajo vzhasi veliko savrezhi, ali pa vfo sprideno vshivati.

K temu zilu in konzu bi bilo tedaj dobro, de bi gospodinje fodarjem ali pintarjem le take déshe vkasovale delati, ki so per dnu voshji, kakor pri verhu; sakaj bolj ko se fhpeh vkupej flazhi, bolj terdo se h dogam teshi; srak samore manj noter priti in boljshi ostáne sabela. To je she fkuftnja velikokrat pokasala. Delajte tedaj fodarji prihodnjizh le take déshe, ki so pri verhu en malo fhrokeji, ko v dnu! Gospodinje vam bodo sa to popravo gotovo hvaleshne.

M. Ferlan.

Pogovor

kmetishkiga ozheta s svojim ofme fhole suzhenim finam, v mészá Svézhanu.

Šin. Kakó merslo se nam je naredilo, v vèshi je v vsh posódah voda smersnila, vse polno je ledú.

Ozhe. Konez tega mészá je fhe le svet Matija, in flari pregovor pravi, de fveti Matija led rasbija, zhe ga ni, ga pa naredi. — Kaj mislish, kakó le se naredí led?

Šin. Led se naredí, kader pri mrasu voda smersne.

Ozhe. Kakó se pa to sgodi, de voda smersne?

Šin. To se také le sgodi: Ognjena gorkota (oginj), ktera se v vfaki rezhi po vezhi ali manji meri snajde, flori nektete teh rezhi voljne, mehké, tekozhe. Tudi v vodi je ognjena gorkota in jo flori voljno, tekozho. Ognjena gorkota pa si smerej prisadeva, po svoji natorni lastnosti po vsh krajih ravnomérno rasfhiriti se. Kér po simi srak omersne in imenovano gorkoto smerej bolj sgubi, se ta gorkota is vode rasfhira v srak, v kterim jo je tazhaf manj. Takó se sgodi, de voda smerej vezh svoje gorkote sgubí, se sazhne fterditi in smersvati, in ta vsterjena in smersnena voda je led. Satorej voda vselej napred le pri verhu smersne, kjer je s srakam fklenjena.

Ozhe. To sdaj she do dobriga rasumim; kakó se pa zvettize (roshe) na oknih po simi naredé?

Šin. Tudi to prigodbo vam hozhem rasloshiti. V sakurjeni hifhi je veliko ognjene gorkote, v vunanjim sraku pa je ni kaj. Hifhna gorkota se ifhe rasfhiriti v vunanji srak, kér jo je veliko manj, kot v hifhi, tedaj poifhe vse fhpranjize in luknjize, kjer jih kaj najde. V fhpah pri oknih so prav majhne fhpranjize in luknjize, kterih mi ne vidimo. Škosi te fhpranjize in luknjize gre hifhna ognjena gorkota v vunanji srak, in se odlozhi od srakne mokrote,

*) To osnanilo je z. k. ilirsko poglavarstvo v Ljubljani v krajskim in nemshkim jesiku rasglafilo. Krajsko osnanilo tukaj nafhim kmetovavzam podamo. Vrednistvo.